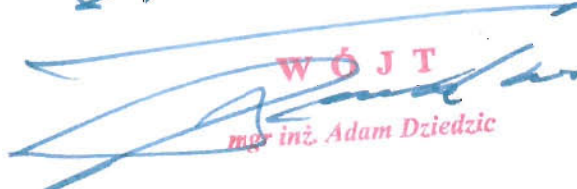

.....
(pieczęć obiektu)

INSTRUKCJA
BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO
DLA
URZĘDU GMINY
w ŚWILCZY

Opracował:

mgr inż. Paweł Strzępka

*Zobaczam
i przebieg do
posoczenia*

WÓJT
mgr inż. Adam Dzieźcio

ŚWILCZA, 2016r.

SPIS TREŚCI

1. Wstęp.....	3
2. Podstawa opracowania.	4
3. I. Charakterystyka pożarowa obiektu.....	5
4. II. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla właścicieli i zarządzających obiektami kwalifikowanymi do kategorii zagrożenia ludzi.....	14
5. III. Przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.....	15
6. IV. Warunki ewakuacji ludzi z obiektów użyteczności publicznej (apteka, poczta, biurowe).....	16
7. V. Zasady stosowania, rozmieszczania i obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi.....	17
8. VI. Drogi rozprzestrzeniania się pożarów.....	27
9. VII. Prace pożarowo niebezpieczne.....	30
10. VIII. Szczegółowe przepisy porządkowe w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.....	31
11. IX. Zasady postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia	32
12. X. Szkolenia przeciwpożarowe pracowników	35
13. XI. Wymagania dla utrzymania właściwego stanu bezpieczeństwa pożarowego.....	36
14. XII. Zasady rozmieszczania znaków ewakuacyjnych.....	38
15. XIII. Zasady rozmieszczania znaków ochrony przeciwpożarowej.....	39

ZAŁĄCZNIKI

I. Instrukcja zabezpieczenia prac pożarowo niebezpiecznych	40
II. Protokół zabezpieczenia przeciwpożarowego prac pożarowo niebezpiecznych...	45
III. Oświadczenie dotyczące prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych.....	47
IV. Instrukcja postępowania na wypadek pożaru	48
V. Instrukcja ewakuacji – opracowanie oddzielne	
VI. Oświadczenie dotyczące zapoznania się z treścią niniejszej instrukcji przez pracowników	50
VII. Rzuty poziome: plan ewakuacji i rozmieszczenie podręcznego sprzętu gaśniczego	

WSTĘP

Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem przez:

- a) zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- b) zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
- c) prowadzenie działań ratowniczych.

Właściciel, zarządca lub użytkownik budynku, obiektu lub terenu, zapewniając jego ochronę przeciwpożarową, obowiązany jest w szczególności:

- a) przestrzegać przeciwpożarowych wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
- b) wyposażać budynek, obiekt lub teren w sprzęt pożarniczy i ratowniczy oraz w środki gaśnicze zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- c) zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie lub terenie bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
- d) przygotować budynek, obiekt lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
- e) ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Powyższy zapis zawarty jest w obowiązującej ustawie o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r.

Szczegółowe zasady ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków oraz wyposażenia ich w sprzęt, urządzenia przeciwpożarowe i ratownicze, wynikają z rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, obiektów budowlanych i terenów, a także z Polskich Norm.

1. Podstawa opracowania.

Podstawę prawną do niniejszego opracowania stanowią:

1. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 roku o Ochronie Przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej, (Dz. U. Nr 88 z 1991 r., poz.400 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (tekst jednolity Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126)
4. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348 z późn. zm.)
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124/2009, poz. 1030)
7. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75 , poz. 690 ze zmianami : Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 marca 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 56/2009, poz.461)
8. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 marca 1999 r. w sprawie wprowadzenia obowiązku stosowania niektórych Polskich Norm (Dz. U. Nr 22, poz. 209)
9. PN – 86/E – 05003/01 Ochrona odgromowa obiektów budowlanych. Wymagania ogólne.
10. PN – B – 02865 Ochrona przeciwpożarowa w budownictwie. Przeciwpożarowe zaopatrzenie wodne. Instalacja wodociągowa przeciwpożarowa.
11. PN – 92/N – 01256/01 Znaki bezpieczeństwa. Ochrona przeciwpożarowa.
12. PN –92/N – 01256/02 Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja.
13. PN – 01256 - 4: 1997 Znaki bezpieczeństwa. Techniczne środki przeciwpożarowe.
14. Ustalenia oraz informacje zebrane przez autora.

I. Charakterystyka pożarowa obiektu

1. Nazwa obiektu, lokalizacja

Urząd Gminy Świlcza

36 - 072 Świlcza

2. Lokalizacja.

Obiekty Urzędu Gminy Świlcza zlokalizowane są na zachód od miasta Rzeszowa w miejscowości Świlcza, w odległości ok. 10 km od Jednostek Ratowniczo Gaśniczych nr 1 i 2 PSP w Rzeszowie.

Dojazd do obiektów, od drogi krajowej nr 94 w drogę lokalną-gminną – obok Zespołu Szkół w Świlczy, wjazd o szerokości dogodnej i wystarczającej dla poruszania się jednostek PSP i innych służb niezbędnych do prowadzenia akcji ratowniczej.

3. Dane techniczne obiektów.

URZĄD GMINY ŚWILCZA

Budynek Główny - Budynek użyteczności publicznej Nr 1

Funkcja użytkowa budynku, architektura

Budynek wolnostojący o zwartej bryle, 3 kondygnacyjny, całkowicie podpiwniczony, ze stropodachem wentylowanym, o poprzecznym układzie ścian nośnych, klatkowiec korytarzowy. Wejście główne od drogi gminnej lokalnej przeznaczone dla interesantów i pracowników Urzędu Gminy, wejście od zaplecza działki dla personelu gospodarczego, wjazd do garażu.

Ogólne dane o budynku

Wymiary zewnętrzne

Długość budynku.....	24,64 m
Szerokość budynku	12,06 m
Wysokość budynku	10,80 m
Powierzchnia zabudowy	297,16 m ²
Kubatura	3670,00 m ³
Powierzchnia użytkowa ogółem	989,74 m ²
w tym: piwnice	245,30 m ²
parter	250,28 m ²
I piętro	252,18 m ²

II piętro 241, 98 m²

Waga najcięższego prefabrykatu

- płyta stropowa kanałowa 2745 kg

Dane dotyczące konstrukcji budynku

Rodzaj konstrukcji – tradycyjna

Układ ścian nośnych – poprzeczny

Ilość ścian nośnych – 5, w rozpiętości co 6,00 m

Usztywnienie budynku stanowią podłużne ściany osłonowe oraz wieńce żelbetowe

Ławy fundamentowe żelbetowe z betonu $R_w = 140 \text{ kg/cm}^2$ wykonane w wykopie szerokoprzestrzennym. Ławy zbrojone poprzecznie stalą 34 GS i podłużnie stalą okrągłą St0, ławy w częściach pod otworami zbrojone dodatkowo stalą 34 GS podłużnie (belki ukryte w ławach).

Konstrukcja ścian nośnych budynku: ściany nośne i podłużne piwnic 25 i 38 cm z cegły ceramicznej kl. 100 na zaprawie cementowej marki „50”, ściany nośne szczytowe z cegły ceramicznej kl. 100 na zaprawie cementowo-wapiennej „30”, ściany nośne środkowe z cegły sylikatowej kl. 100 na zaprawie j. w., ściany osłonowe z bloków „siporex” z cegły sylikatowej, ściany działowe z cegły dziurawki.

Konstrukcja stropów: strop piwnic, parteru oraz I piętra prefabrykowane z płyt wielokanałowych odmiany A dla obciążenia użytkowego $g = 300 \text{ kg/m}^2$ stosowanych w budownictwie mieszkaniowym, stropodach na stropie prefabrykowanym DZ-3, wentylowany, belki o rozpiętości $l = 3,00 \text{ m}$ oraz częściowo wylewane oparte na murkach ażurowych z cegły dziurawki.

Podciagi, belki, nadproża, schody: podciagi wymiany w ścianach nośnych będące oparciem dla stropów – żelbetowe wylewane, nadproża z płyta w garażach wylewane, nadproża okienne o rozpiętości ponad 1,50 m prefabrykowane L19 (po 4 szt.), nadproża drzwiowe w ścianach 38 cm L19 (po 4 szt.) w ścianach 25 cm L19 (po 3 szt.), nadproża pozostałe ceglane Kleina. Schody wewnętrzne żelbetowe wylewane, płytowe, zewnętrzne betonowe. Płyta głównego wejścia i gzymsu żelbetowe wylewane.

Izolacja przeciwwilgociowa budynku: izolacja wodoszczelna ścian piwnic i posadzek - pionowa – wyrównanie ścian zaprawą cementową marki „80” gruntowanie ścian emulsją asfaltową i powłoką z lepiku asfaltowego na gorąco, - pozioma – warstwa cementowa wyrównawcza, 2 warstwy papy izolacyjnej asfaltowej na gorąco.

Izolacja cieplna i akustyczna: izolacja stropodachu – warstwa wełny żuźlowej 6,5 cm zatartej szlichtą cementową; izolacja dźwiękochłonna stropów – warstwa płyty pilśniowej porowatej 12,5 cm zatartej gładzią cementową.

Wykończenie wewnętrzne: tynki wewnętrzne w piwnicach, ściany i sufity – II rodzaj; w pomieszczeniach pomocniczych i pokojach biurowych, ściany i sufity – III rodzaj; klatka schodowa, korytarze – j, w.

Wypożyczenie w instalacje.

- elektryczna
- gazowa
- CO
- wodociągowa wody zimnej i ciepłej (instalacja solarna do podgrzewu c.w.u.
- kanalizacyjna i deszczowa
- wentylacja grawitacyjna i mechaniczna (w pomieszczeniach bezokiennych)

INFORMACJA NA TEMAT BEZPIECZEŃSTWA PRZECIWOPOŻAROWEGO

Charakterystyka pożarowa obiektu

Przeznaczenie obiektu

- funkcja usługowo biurowa

Parametry budynku

- ilość kondygnacji: 4
- wysokość techniczno użytkowa: 10,80 m
- powierzchnia netto
 - piwnice 245,30 m²
 - parter 250,28 m²
 - I piętro 252,18 m²
 - II piętro 241,98 m²

Parametry pożarowe występujących substancji palnych

Stałe materiały palne: meble stanowiące wystrój wnętrz, dokumentacja, elementy komputerów z tworzyw sztucznych. W procesie spalania w. wym. materiały charakteryzują się kopczącym płomieniem z równoczesnym wydzielaniem się gazów toksycznych utrudniających skuteczne prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej.

W budynku nie występują strefy zagrożenia wybuchem.

Kategoria zagrożenia ludzi

Budynek kwalifikuje się do kategorii ZL-III zagrożenia ludzi.

Przewidywana ilość osób na poszczególnych kondygnacjach

- Piwnice 4 osoby
- Parter 14 osób na stały pobyt, ok. 10 – 15 osób, pobyt czasowy - petenci
- I Piętro 23 osób na pobyt stały
- II Piętro 17 osób na pobyt stały

Elementy zabezpieczenia przeciwpożarowego

Podział budynku na strefy pożarowe

- Budynek stanowi 2 strefy pożarowe:

- a) poziom piwnic
- b) pozostałe części budynku o łącznej powierzchni.

Klasa odporności pożarowej budynku. Klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych

- budynek zaprojektowano w klasie „C” odporności pożarowej
- odporność ogniowa i stopień rozprzestrzeniania ognia:

- a) główna konstrukcja nośna: R 60
- b) konstrukcja dachu: R 15
- c) stropy: REI 60
- d) ściany zewnętrzne: EI 30
- e) ściany wewnętrzne: EI 15
- f) przekrycie dachu: E 15
- g) ściany klatki schodowej: REI 60
- h) biegi i spoczniki schodów: R 60
- i) ściana i strop oddzielenia przeciwpożarowego: REI 120
- j) przewody wentylacyjne oraz instalacji elektrycznej w miejscu:

- przejścia przez elementy oddzielenia przeciwpożarowego wyposażone w przeciwpożarowe klapy odcinające EI 120

- przejścia przez ściany nośne i stropy wyposażone w przepusty instalacyjne EI 60 z elementów nie rozprzestrzeniających ognia.

Warunki ewakuacji

- wyjścia ewakuacyjne z pomieszczeń zaprojektowano o szerokości ościeżnicy 0,9 m (0,8 m służących do ewakuacji do 3 osób)
- drogi ewakuacyjne poziome: korytarze posiadają szerokość co najmniej 1,20 m

- długość dojsć ewakuacyjnych nie przekracza 20 m
- nie przewiduje się oświetlenia ewakuacyjnego
- oznakowanie wyjść i dróg ewakuacyjnych zgodnie z PN
- pionowa droga ewakuacyjna: obudowana klatka schodowa zamykana drzwiami dymoszczelnymi o klasie odporności ogniowej EI 60 (w piwnicach EI 60), nie jest wyposażona w samoczynne urządzenie oddymiające uruchamiane za pomocą systemu wykrywania pożaru.

Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych

- budynek jest wyposażony w przeciwpożarowy wyłącznik prądu, którym jest główny wyłącznik energii elektrycznej usytuowany wewnątrz budynku, w korytarzu za drzwiami wejściowymi do budynku. Planuje się przeinstalowanie przeciwpożarowego wyłącznika prądu.
- budynek zabezpieczony jest instalacją odgromową wykonaną zgodnie z PN.

Dobór urządzeń przeciwpożarowych

- w budynku jest instalacja hydrantów wewnętrznych

Wyposażenie w gaśnice

- do zabezpieczenia budynku przewidziano gaśnice proszkowe typu GP 6 (ABC) rozmieszczone na każdej kondygnacji, zg. rzutami poziomymi kondygnacji

Zabezpieczenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

- wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru w ilości 20 dm³/s zapewnia się z istniejącej sieci wodociągowej (stojak hydrantowy usytuowany przy drodze gminnej, w odległości ok. 20 m od budynku).

Drogi pożarowe

- budynek usytuowany jest przy drodze gminnej, droga asfaltowa.

Budynek użyteczności publicznej Nr 2

Długość budynku	23,11 m
Szerokość budynku w najszerszym miejscu	16,59 m
Wysokość techniczno użytkowa budynku	10,50 m
Wysokość pionowego wymiaru budynku	10,81 m
Powierzchnia zabudowy budynku	283,65 m ²
Powierzchnia netto budynku	829,60 m ²
Powierzchnia wewnętrzna budynku	921,71 m ²

Kubatura brutto budynku 3156,40 m³

Wypożyczenie w instalacje.

- elektryczna
- gazowa
- CO
- wodociągowa wody zimnej i ciepłej
- kanalizacyjna i deszczowa
- wentylacja grawitacyjna i mechaniczna (w pomieszczeniach bezokiennych)

INFORMACJA NA TEMAT BEZPIECZEŃSTWA PRZECIWPOŻAROWEGO

Charakterystyka pożarowa obiektu

Przeznaczenie obiektu

- funkcja usługowo biurowa

Parametry budynku

- ilość kondygnacji: 4
- wysokość techniczno użytkowa: 10,50 m
- powierzchnia netto
 - piwnice 189,19 m²
 - parter 226,90 m²
 - piętro 212,84 m²
 - poddasze 207,64 m²

Parametry pożarowe występujących substancji palnych

Stałe materiały palne: meble stanowiące wystrój wnętrz, dokumentacja, elementy komputerów z tworzyw sztucznych.

W procesie spalania w. wym. materiały charakteryzują się kopącym płomieniem z równoczesnym wydzielaniem się gazów toksycznych utrudniających skuteczne prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej.

W budynku nie występują strefy zagrożenia wybuchem.

Kategoria zagrożenia ludzi

Budynek kwalifikuje się do kategorii ZL-III zagrożenia ludzi.

Przewidywana ilość osób na poszczególnych kondygnacjach

- Piwnice brak
- Parter 6 osób na stały pobyt, ok. 10 osób na pobyt czasowy (klienci apteki i poczty)
- Piętro 13 osób na pobyt stały
- Poddasze 6 osób na pobyt stały + 3 osoby, które są dorywczo (2 policjantów i 1 osoba ma dyżur, nie codziennie)

Elementy zabezpieczenia przeciwpożarowego

Podział budynku na strefy pożarowe

- Budynek stanowi 2 strefy pożarowe:
 - a) poziom piwnic
 - b) pozostałe części budynku o łącznej powierzchni.

Klasa odporności pożarowej budynku. Klasa odporności ogniowej i stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych

- budynek zaprojektowano w klasie „C” odporności pożarowej
- odporność ogniowa i stopień rozprzestrzeniania ognia:
 - a) główna konstrukcja nośna: R 60
 - b) konstrukcja dachu: R 15
 - c) stropy: REI 60
 - d) ściany zewnętrzne: EI 30
 - e) ściany wewnętrzne: EI 15
 - f) przekrycie dachu: E 15
 - g) ściany klatki schodowej: REI 60
 - h) biegi i spoczniki schodów: R 60
 - i) ściana i strop oddzielenia przeciwpożarowego: REI 120
 - j) przewody wentylacyjne oraz instalacji elektrycznej w miejscu:
 - przejścia przez elementy oddzielenia przeciwpożarowego wyposażone w przeciwpożarowe klapy odcinające EI 120
 - przejścia przez ściany nośne i stropy wyposażone w przepusty instalacyjne EI 60 z elementów nie rozprzestrzeniających ognia.

Warunki ewakuacji

- wyjścia ewakuacyjne z pomieszczeń zaprojektowano o szerokości ościeżnicy 0,9 m (0,8 m służących do ewakuacji do 3 osób)
- drogi ewakuacyjne poziome: korytarze posiadają szerokość co najmniej 1,20 m
- długość dojsć ewakuacyjnych nie przekracza 20 m
- nie przewiduje się oświetlenia ewakuacyjnego
- oznakowanie wyjść i dróg ewakuacyjnych zgodnie z PN
- pionowa droga ewakuacyjna: obudowana klatka schodowa zamykana drzwiami dymoszczelnymi o klasie odporności ogniowej EI 60 (w piwnicach EI 60) wyposażona w samoczynne urządzenie oddymiające uruchamiane za pomocą systemu wykrywania pożaru.

Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych

- budynek jest wyposażony w przeciwpożarowy wyłącznik prądu
- budynek zabezpieczony jest instalacją odgromową wykonaną zgodnie z PN.

Dobór urządzeń przeciwpożarowych

- w budynku nie ma instalacji hydrantów wewnętrznych

Wyposażenie w gaśnice

- do zabezpieczenia budynku przewidziano gaśnice proszkowe typu GP 6 (ABC) rozmieszczone zg. rzutami poziomymi kondygnacji

Zabezpieczenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

- wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru w ilości 20 dm³/s zapewnia się z istniejącej sieci wodociągowej (stojak hydrantowy usytuowany przy drodze gminnej, w odległości ok. 8 m od budynku).

Drogi pożarowe

- budynek usytuowany jest przy drodze głównej nr 94, relacji Rzeszów – Tarnów – Kraków i prostopadłe do niej położonej drodze gminnej, drogi asfaltowe.

1. W budynkach nie występują pomieszczenia lub strefy zagrożone wybuchem.
2. W obiektach występują przedmioty i urządzenia związane z działalnością.
3. Gęstość obciążenia ogniowego – do 500 MJ/m²
4. Warunki ewakuacji osób z budynków: klatki schodowe wewnętrzne, dwubiegowe; w budynku głównym istnieje możliwość wykorzystania do celów ewakuacji dwóch balkonów usytuowanych na drugim piętrze, ewakuacja przy pomocy specjalistycznego sprzętu ratowniczego.

5. Instalacje gaśnicze; w budynku głównym hydranty wewnętrzne zainstalowane na kondygnacjach: parter, I piętro, II piętro - parametry w zakresie wydajności i ciśnienia spełniają przepisy rozporządzenia MSWiA z dnia 07.06.2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków (Dz. U. Nr 109, poz.719),
 - próby działania hydrantu wewnętrznego zostały przeprowadzone,
6. Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru stanowią hydranty ziemne na sieci wiejskiej usytuowane przy drodze lokalnej.
7. Drogi pożarowe:
 - droga pożarowa asfaltowa, wzdłuż dłuższego boku budynku administracyjnego, parking przed budynkiem (po usunięciu parkujących pojazdów)
 - dojazdy pożarowe zaznaczono na planie sytuacyjnym terenu.
8. Budynki wyposażone są w instalację odgromową.
9. Wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy: gaśnice proszkowe GP 6 ABC, hydranty wewnętrzne (usytuowanie zg. z Planem ewakuacji i usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego).
10. Budynki oznakowano znakami ewakuacyjnymi i znakami ochrony przeciwpożarowej zg. z PN.
11. Sposoby zapewnienia bezpieczeństwa osób przebywających w budynkach określono poniżej, w treści Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

Obiekty nie wymagają stałych i półstałych urządzeń gaśniczych.

Hydranty wewnętrzne wykonano zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi.

Obiekty wyposażone są w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości przewyższającej wymaganą – „jedna jednostka dwukilogramowa na 100 m² powierzchni odniesienia”.

Drogi i wyjścia ewakuacyjne jak również miejsca usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego oznakowane są zgodnie z PN.

II. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla właścicieli i zarządzających obiektami kwalifikowanymi do kategorii zagrożenia ludzi

Zapewnienie właściwej ochrony przeciwpożarowej obiektu lub terenu zgodnie z art. 4 ustawy o ochronie przeciwpożarowej należy do obowiązków jego właściciela, zarządcy lub użytkownika.

Cel ten można osiągnąć poprzez:

1. Przestrzeganie wymagań budowlanych, instalacyjnych i technologicznych podczas projektowania, wykonawstwa i eksploatacji obiektów
2. Wyposażenie obiektów w sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe, zapewnienie ich właściwego stanu technicznego oraz właściwego do nich dostępu (szczególnie do podręcznego sprzętu gaśniczego i hydrantów wewnętrznych)
3. Przygotowanie obiektu do prowadzenia akcji ratowniczej, w tym zapewnienie sprawnych technicznie i dostępnych (szczególnie w porze zimowej) źródeł i miejsc poboru wody do celów gaśniczych
4. Przestrzeganie zasad eksploatacji instalacji technicznych (elektrycznej, piorunochronnej, gazowej, kominowej i wentylacyjnej), poprzez zapewnienie ich okresowych przeglądów i konserwacji
5. Zaznajomienie pracowników z przepisami przeciwpożarowymi i porządkowymi (z uwzględnieniem obsługi sprzętu przeciwpożarowego i prowadzenia ewakuacji) oraz ustalenie sposobów postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia,
6. Powierzanie czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej osobom posiadającym odpowiednie kwalifikacje.
7. Opracowanie dla obiektów użyteczności publicznej "Instrukcji bezpieczeństwa pożarowego".
8. Stosowanie do ochrony przeciwpożarowej sprzętu, urządzeń, elementów, środków i instalacji posiadających aprobaty, certyfikaty ITB i/lub CNBOP
9. Zapewnienie osobom przebywającym w obiekcie bezpieczeństwa i odpowiednich warunków ewakuacji, poprzez odpowiednie zabezpieczenie klatek schodowych oraz przestrzeganie wymagań przepisów w zakresie stopnia palności elementów zastosowanych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji lub w pomieszczeniach, w których może przebywać jednocześnie ponad 50 osób

10. Przeprowadzania w obiektach użyteczności publicznej ćwiczeń z ewakuacji ludzi i mienia. W razie potrzeby zakres ćwiczeń należy konsultować z właściwą terenowo Komendą PSP.

III. Przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów.

Potencjalnymi nieprawidłowościami umożliwiającymi powstanie i rozprzestrzenianie się pożarów są:

- a) stosowanie w działalności porządkowej, technicznej i administracyjnej palnych materiałów i substancji (np. gromadzenie dużych ilości materiałów biurowych),
- b) funkcjonowanie instalacji technicznych w tym zwłaszcza zagrożonych wydzielaniem ciepła w warunkach pracy awaryjnej,
- c) występowanie całego szeregu instalacji i urządzeń zasilanych energią elektryczną,
- d) nieprzestrzeganie przez użytkowników podstawowych zasad bezpieczeństwa pożarowego.

Biorąc pod uwagę powszechnie występujące w obiekcie materiały palne należy się przede wszystkim liczyć z pożarami grupy „A” tj. pożarami ciał stałych pochodzenia organicznego, w których występuje zjawisko spalania żarowego (np. materiałów takich jak: tkaniny, kartony, papier, wykładziny, drewniane meble, itp.).

Z pewnym prawdopodobieństwem mogą wystąpić także pożary grupy „B” tj. pożary cieczy palnych i substancji stałych topiących się (np. środków czystości, rozpuszczalników, tłuszcze płynne).

Należy także liczyć się z możliwością pożarów grupy „C” tj. pożarów gazów palnych, w kotłowniach z piecami-kotłami gazowymi oraz w przypadku prowadzenia na terenie obiektów prac remontowo – budowlanych z użyciem zestawów spawalniczych.

Ponadto pożary ww. grup mogą obejmować urządzenia i instalacje elektryczne pod napięciem (np. urządzenia wyposażenia, komputery, ksero itp.) bądź też materiały znajdujące się w obrębie tych urządzeń i instalacji.

Głównymi przyczynami powstawania pożarów w obiektach są:

- 1) nieostrożność osób podczas posługiwania się odbiornikami energii elektrycznej, wady, przeciążenia instalacji i urządzeń elektrycznych,
- 2) używanie otwartego ognia w obrębie materiałów i cieczy łatwopalnych,
- 3) nieostrożność osób przy posługiwaniu się wszelkiego rodzaju urządzeniami technicznymi oraz wady tych instalacji i urządzeń,
- 4) celowe podpalenia.

IV. Warunki ewakuacji ludzi z obiektów użyteczności publicznej (apteka, poczta, biurowe)

W przypadku konieczności ewakuacji ludzi z obiektów, osoby odpowiedzialne za jej przeprowadzenie powinny stosować się do następujących zasad.

1. Niezwłocznie powiadomić wszystkie osoby przebywające w zagrożonych pomieszczeniach o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz konieczności przeprowadzenia ewakuacji.
2. Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji osób.
3. Najpierw należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz z pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych dróg ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie.
4. Po zakończeniu ewakuacji należy sprawdzić, czy wszystkich ewakuowano.
W razie podejrzenia, że ktoś pozostał w zagrożonej strefie, należy natychmiast zgłosić ten fakt kierującemu akcją ratowniczą.
5. Po przybyciu jednostek Straży Pożarnej, kierujący przebiegiem akcji zgłasza się do dowódcy tych jednostek, celem złożenia informacji o podjętych działaniach i przekazania kierownictwa akcją ratowniczą.

4.1. Zasady postępowania podczas ewakuacji.

1. Należy podporządkować się poleceniom osób odpowiedzialnych za przebieg ewakuacji.

2. Należy kierować się do wyjść ewakuacyjnych zgodnie z kierunkiem znaków ewakuacyjnych lub instrukcji przekazywanych poprzez kierujących akcją ewakuacyjną.
3. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej ze względu na mniejsze zadymienie panujące w dolnych partiach pomieszczeń i dróg ewakuacyjnych. Usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłaniać chustką zmoczoną w wodzie - sposób ten ułatwia oddychanie. Podczas ruchu przez mocno zadymione odcinki dróg ewakuacyjnych należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji co do kierunku ruchu.
4. Po opuszczeniu obiektu wolno wrócić do niego dopiero po uzyskaniu zgody osób kierujących ewakuacją.

UWAGA

Właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu bądź jego części stanowiącej odrębną strefę pożarową, przeznaczonego do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zgodnie z wymaganiami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719), zobowiązany jest do opracowania instrukcji bezpieczeństwa pożarowego, która powinna między innymi zawierać:

1. warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia obiektu i sposobu jego użytkowania,
2. sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia,
3. sposoby praktycznego sprawdzania organizacji i warunków ewakuacji ludzi,
4. sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu z treścią tej instrukcji oraz z przepisami przeciwpożarowymi.

V. Zasady stosowania, rozmieszczania i obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi

Do prowadzenia skutecznej działalności w zapobieganiu pożarom i ich zwalczaniu niezbędne jest posiadanie wiedzy o procesie spalania, gdyż tylko ona pozwala na wszechstronną ocenę elementów, jakie składają się na szeroko rozumiane zjawisko pożaru. Pożar definiuje się jako niekontrolowany proces spalania obejmujący określoną powierzchnię i przestrzeń. Ogólnie rzecz biorąc, spalanie jest procesem chemicznym, w czasie którego występuje łączenie się materiału palnego z utleniaczem (najczęściej tlenem), podczas którego wydzielą się światło

(płomień), ciepło i inne produkty spalania. Aby powstał, a następnie rozwijał się proces spalania konieczne jest istnienie w odpowiedniej proporcji substancji palnej, utleniacza oraz energii cieplnej niezbędnej do zainicjowania procesu.

Wynika z tego jednoznacznie, że proces spalania można przerwać przez:

- wprowadzenie do strefy spalania środka oddziałującego antykatalitycznie na reakcje chemiczne towarzyszące procesowi spalania,
- usunięcie lub odizolowanie materiału palnego,
- wyeliminowanie bodźca termicznego podtrzymującego proces spalania (np. chłodzenie układu palnego),
- odcięcie dostępu utleniacza do miejsca pożaru.

Mechanizm działania nowoczesnych środków gaśniczych, stosowanych w sprzęcie gaśniczym, łączy ze sobą co najmniej kilka z ww. cech.

5.1. PODRĘCZNY SPRZĘT GAŚNICZY - DOBÓR I ROZMIESZCZENIE

Podręczny sprzęt gaśniczy to przenośny sprzęt uruchamiany ręcznie, służący do gaszenia pożarów w zarodku. Przy doborze i rozmieszczeniu podręcznego sprzętu gaśniczego w obiektach należy uwzględnić rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 07.06.2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719).

W szczególności należy uwzględnić następujące zasady:

cyt. „Jedna jednostka masy środka gaśniczego 2 kg (lub 3 dm³) zawartego w gaśnicach powinna przypadać, z wyjątkiem przypadków określonych w przepisach szczególnych:

na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku, niechronionej stałym urządzeniem gaśniczym:

1. zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL I, ZL II, ZL III lub ZL V,

2. produkcyjnej i magazynowej o gęstości obciążenia ogniowego ponad 500 MJ/m²,
3. zawierającej pomieszczenie zagrożone wybuchem;

na każde 300 m² powierzchni strefy pożarowej niewymienionej w pkt 1, z wyjątkiem zakwalifikowanej do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV.”

Rodzaj gaśnic powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w obiekcie:

A - materiałów stałych, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli;

B - cieczy i materiałów stałych topiących się;

C - gazów;

F - tłuszczów i olejów w urządzeniach kuchennych.

Gaśnice w obiektach powinny być rozmieszczone:

- w miejscach łatwo dostępnych i widocznych, w szczególności:

1. przy wejściach do budynków,
2. na klatkach schodowych,
3. na korytarzach,
4. przy wyjściach z pomieszczeń na zewnątrz;

- w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła (piece, grzejniki);

- w obiektach wielokondygnacyjnych - w tych samych miejscach na każdej kondygnacji, jeżeli pozwalają na to istniejące warunki.

Przy rozmieszczaniu gaśnic powinny być spełnione następujące warunki:

- odległość z każdego miejsca w obiekcie, w którym może przebywać człowiek, do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m;

- do gaśnic powinien być zapewniony dostęp o szerokości co najmniej 1 m.

Gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic oraz instrukcjach obsługi. Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne gaśnic, powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz w roku.

5.2. ZASADY OBSŁUGI GAŚNIC I HYDRANTÓW WEWNĘTRZNYCH

Gaśnica proszkowa - jest to cylindryczny zbiornik zaopatrzony w dźwignię uruchamiającą zawór lub zbijak. Środek gaśniczy (proszek) wyrzucany jest przez dyszę lub wężyk zakończony prądowniczką przy pomocy gazu obojętnego (azot lub dwutlenek węgla). Po dostarczeniu gaśnicy w miejsce pożaru zrywamy plombę i wyciągamy zawleczkę blokującą, uruchamiamy dźwignię lub wciskamy zbijak i kierujemy strumień środka gaśniczego na ognisko pożaru. Działanie gaśnicy proszkowej można w każdej chwili przerwać przez zwolnienie dźwigni uruchamiającej lub dźwigni prądowniczki. Ze względu na swoją budowę syfonową gaśnica prawidłowo pracuje tylko w pozycji pionowej.

Gaśnice proszkowe są najpopularniejszym rodzajem gaśnic ze względu na to, że są lekkie, niedrogie i nadają się do gaszenia każdego rodzaju ognia.

Gaśnica taka składa się z zamkniętego cylindra, wypełnionego proszkiem gaśniczym. W korpusie gaśnicy znajduje się ponadto pojemnik ze sprężonym gazem, zwykle z dwutlenkiem węgla lub azotem. Naciśnięcie dźwigni powoduje otwarcie zamykającego go zaworu lub przebicie ścianki pojemnika. Wtedy gaz się rozpręża, zwiększając w ten sposób swą objętość. Wówczas wypełniający gaśnicę proszek zostaje silnym strumieniem wyrzucony na zewnątrz przez dyszę wylotową. Zasypanie płonącego przedmiotu odcina go od dopływu powietrza. Ponadto proszek gaśniczy (jego głównym składnikiem jest często soda oczyszczona) pod wpływem ciepła się rozkłada, wydzielając dwutlenek węgla, który wypiera tlen z otoczenia.

Podstawowy sposób użycia poszczególnych gaśnic przedstawiany jest także w sposób graficzny na etykietach naklejonych na gaśnice.

Gaśnice tego typu wykonywane są w dwóch odmianach: pod stałym ciśnieniem, w których środek gaśniczy znajduje się w zbiorniku stale pod ciśnieniem gazu roboczego oraz

z dodatkowym zbiornikiem zawierającym gaz roboczy. W pierwszym przypadku wypływ proszku przez dyszę jest możliwy bezpośrednio po wyciągnięciu zawleczki i otwarciu zaworu. W drugim przypadku otwarcie zaworu jest poprzedzone przebicciem przepony (najczęściej) dodatkowego zbiornika z gazem roboczym, co umożliwia jego przepływ do zbiornika środka gaśniczego.

Gaśnice te nadają się do gaszenia pożarów grup A, B i C.

Wyrzucany pod ciśnieniem proszek potrafi ugasić niemal każdy płomień.

Tego rodzaju gaśnice dobrze sprawdzają się w przypadku pożarów np. w archiwach, biurach czy bibliotekach, bo nie niszczą gaszonych przedmiotów. Nie są z kolei wskazane do gaszenia płonących urządzeń mechanicznych w ruchu, bo powodują ich zacieranie się.

Gaśnica proszkowa najskuteczniej działa użyta z bliska, w odległości ok. 1 m od płomienia.

Uwaga:

Gaśnice proszkowe mają konstrukcję podobną do budowy syfonu. Z tego powodu nie należy odwracać ich dnem do góry w czasie gaszenia.

Uwaga:

Ponieważ konstrukcje gaśnic w szczegółach różnią się, przed użyciem najlepiej jest zapoznać się z piktogramem lub instrukcją podawanymi na każdej gaśnicy. Po użyciu, nawet w przypadku niecałkowitego opróżnienia zbiornika, należy skierować gaśnicę do serwisu.

Sposób użycia gaśnicy proszkowej (w zależności od budowy):

1. Wyrwać zawleczkę.
2. Jedną ręką chwycić zawór wylotowy dźwigniowy,
3. Drugą ręką wbić zbijak,
4. Odczekać 5 sekund.
5. Nacisnąć dźwignię zaworu wylotowego, a jego wylot skierować na źródło ognia.
6. Strumieniem proszku gasić źródło ognia, stosując w zależności od potrzeb strumień ciągły lub przerywany.

Uwaga:

Nie wolno gasić przy pomocy gaśnicy odzieży palącej się na człowieku. W takim przypadku należy osobę taką położyć i stłumić ogień.

UWAGA!

- Urządzenie elektryczne o napięciu do 1000V gasić z odległości nie mniejszej niż 1 m,
- Nie gasić urządzeń elektrycznych o napięciu wyższym niż 1000V, jeżeli gaśnica nie posiada dodatkowych atestów dopuszczających do gaszenia urządzeń o napięciu wyższym niż 1000V.

GAZ-TECH

GAŚNICA

6 kg proszku gaśniczego ABC
34A 233B C

Wyciągnąć zabezpieczenie

Skierować prądownicę
na źródło ognia
i nacisnąć dźwignię

OSTROŻNIE PRZY GASZENIU URZĄDZEŃ ELEKTRYCZNYCH
TYLKO DO 1000V; ZACHOWAĆ ODSTĘP MIN. 1m

Po każdym uruchomieniu gaśnicy ponownie napełnić. Obowiązkowy przegląd - konserwacja co 12 m-cy.
Stosować wyłącznie środek gaśniczy, czynnik napędowy i części zamienne zgodne z załączonymi wzorami
zalogowane w GAZ-TECH

Środek gaśniczy: 6 kg ABC-E POLIFIRE SUPER
czynniki napędowe: azot max PS 17,1 bar, PT 25 bar
zakres temperatur stosowania: -15...+55 °C, V=7,2L

DATA PRODUKCJI: I kw. II kw. III kw. IV kw. 2013 2014 2015 2016

Producent: GAZ TECH "sp. z o.o."
ul. Otmuchowska 4, 49-200 Grodzkowi, tel./fax 77 415 47 97
tel. 77 415 70 60, 608 320 837, www.gaztech.pl

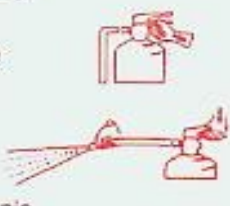
Gaśnica proszkowa

Przeznaczona jest do gaszenia
pożarów grupy A, B i C

Obsługa gaśnicy:

1. Wyciągnąć zabezpieczenie
2. Wyjąć wąż z uchwytu, skierować na źródło ognia, nacisnąć dźwignię

Rys. 1. Obsługa gaśnicy proszkowej GP-6

Technika gaszenia pożarów gaśnicami - PORADY PRAKTYCZNE

PRZY POŻARACH NA OTWARTYM PRZESTRZENI DO OGŃIA PODCHODŹ ZGODNIE Z KIERUNKIEM WIATRU - NIGDY POD WIATR

NALEŻY ZAPEWNIĆ WYSTARCZAJĄCĄ ILOŚĆ GAŚNIC - OPTYMALNYM JEST, BY KILKA GAŚNIC CZEKAŁO W ZAPASIE.

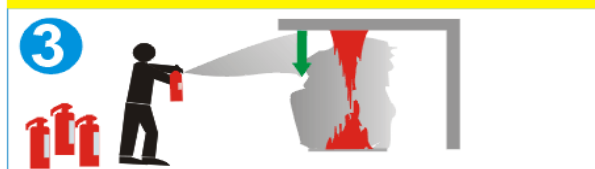
GASZENIE MATERIAŁÓW PALĄCYCH SIĘ NA PŁASKIEJ PRZESTRZENI ZACZYNAJ OD BRZEGU

DO OZORU J POGORZELISKO - ISTNIEJE MOŻLIWOŚĆ WTORNEGO ZAPALENIA SIĘ OGŃIA

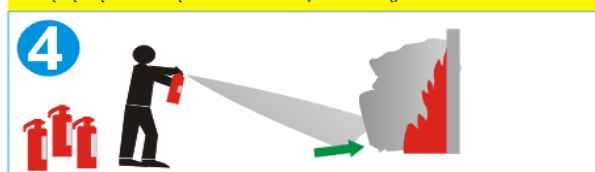
MATERIAŁY KAPĄCE I SPŁYWAJĄCE PO ŚCIANIE GAŚ OD GÓRY DO DOŁU

WSKAZANE JEST ZE WZGLĘDU NA BEZPIECZEŃSTWO, BY DZIAŁANIA PODJĘMOWAĆ W CO NAJMNIEJ 2 OSOBOWYCH ZE SPÓŁAC

PALĄCĄ SIĘ PIONOWĄ POWIERZCHNIĘ (NP. ŚCIANĘ) GAŚ OD DOŁU DO GÓRY

ROZŁADOWANĄ GAŚNICĘ WYRAŹNIE OZNAKUJ, NIE WIESZAJ NA JEJ STAŁE MIEJSCE - ZŁE NAPEŁNIENIE ROZŁADOWANEGO SPRZĘTU

Hydrant wewnętrzny - jest urządzeniem przeciwpożarowym umieszczonym na sieci wodociągowej wewnętrznej, służącym do gaszenia pożarów grupy A . Umożliwia on dogodne gaszenie ewentualnego pożaru (z większych niż gaśnice odległości), a w szczególności przydatny jest do gaszenia pożarów w zarodku oraz do dogaszania pogorzelisk .

W celu uruchomienia hydrantu wewnętrznego należy:

- otworzyć szafkę,
- rozwinąć wąż tłoczny zakończony prądownicą,
- otworzyć (odkręcić) zawór hydrantowy,
- skierować strumień wody na źródło ognia.

Nie wskazane jest używanie hydrantów wewnętrznych (wody) do gaszenia pożarów w obrębie elektroniki użytkowej oraz instalacji i urządzeń elektrycznych pod napięciem (niszczące działanie wody oraz możliwość porażenia prądem). W związku z powyższym pełne wykorzystanie hydrantu wewnętrznego do gaszenia ewentualnego pożaru może nastąpić tylko w ostateczności (np. po wykorzystaniu najbliższych gaśnic).

Poniżej 10 zasad, które warto zapamiętać.

1. Większość pożarów zaczyna się od małego ognia. Z wyjątkiem wybuchów nad ogniem zwykle można zapanować, jeżeli tylko w ciągu dwóch pierwszych minut użyjemy poprawnie odpowiedniego typu i wielkości gaśnicy.
2. Gaśnica powinna posiadać ważny atest wydany przez odpowiednią instytucję.
3. Przenośna gaśnica może uratować życie poprzez ugaszenie małego ognia lub zatrzymania jego rozprzestrzeniania do momentu przyjazdu Straży Pożarnej. Przed przystąpieniem do gaszenia małego ognia upewnij się czy wszyscy ludzie są poza np. budynkiem lub samochodem. Ważnym jest, aby ktoś zadzwonił po Straż Pożarną. Jeżeli ogień zacznie rozprzestrzeniać się lub odcinać twoją drogę ucieczki wycofaj się natychmiast!
4. Powinieneś wiedzieć jak użyć gaśnicy bez tracenia czasu na czytanie instrukcji podczas nagłego wypadku. Pamiętaj, że gaśnica powinna podlegać systematycznej kontroli oraz być napełniana po każdym jej użyciu.
5. Wyrwij zawleczkę. Pozwoli to na odblokowanie gaśnicy.
6. Skieruj dyszę (końcówkę wylotową) bezpośrednio na źródło ognia. Jeżeli wycelujesz w płomień (co jest często kuszące), środek gaśniczy przeleci przez nie i nic nie pomoże. Nie uda Ci się w ten sposób ugasić ognia.
7. Naciśnij rączkę lub dźwignię, aby uwolnić środek gaśniczy.

8. Omiataj strumieniem środka gaśniczego źródło ognia dopóki ogień nie zgaśnie. Pamiętaj, aby zaczynać gaszenie w bezpiecznej odległości od ognia stopniowo zbliżając się w miarę przygasania. Gaś palące się miejsce manewrując jednocześnie środkiem gaśniczym z góry na dół i od zewnątrz do środka. Po ugaszeniu zwróć uwagę, czy ogień nie powstaje na nowo. Jeżeli to konieczne użyj gaśnicy ponownie.
9. Większość gaśnic powinno się używać w wyżej opisany sposób. Jednak nie wszystkie. Przeczytaj i postępuj według instrukcji na twojej gaśnicy. Jeżeli masz jakiegokolwiek wątpliwości odnośnie tego czy powinieneś gasić - nie rób tego. Opuść miejsce zagrożenia zamykając za sobą drzwi.
10. Zapytaj w najbliższej jednostce Straży Pożarnej o szkolenie oraz możliwość praktycznego przetrenowania użycia gaśnicy przenośnej.

Kiedy nie podejmować się gaszenia ognia:

- jeżeli ogień może zablokować Ci drogę ucieczki;
- jeżeli ogień rozprzestrzenia się za szybko;
- jeżeli typ i rozmiar gaśnicy jest zły (np. nie jest przeznaczona do gaszenia danego rodzaju ognia);
- jeżeli ogień jest za duży;
- jeżeli nie wiesz jak użyć gaśnicy;
- gdy któreś z powyższych zagrożeń istnieje - UCIEKAJ NATYCHMIAST!!!

VI. DROGI ROZPRZESTRZENIANIA SIĘ POŻARÓW

Drogami rozprzestrzeniania się pożarów są:

- wewnętrzne drogi komunikacyjne,
- palne elementy wykończenia wnętrz oraz wyposażenia pomieszczeń,
- elementy urządzeń technicznych i konstrukcyjnych obiektu dobrze przewodzących ciepło,
- promieniowanie cieplne od płonących materiałów, konwekcja gorących gazów i spalin.

Innym zagrożeniem dla ludzi w warunkach pożarowych jest toksyczne i duszące oddziaływanie gazów i dymów pożarowych oraz toksycznych produktów spalania, wysoka temperatura, ograniczenie widoczności.

6.1. Zasady zapobiegania możliwości powstania pożaru.

Podczas eksploatacji należy bezwzględnie przestrzegać postanowień obowiązujących przepisów prawa o ochronie przeciwpożarowej, co pozwoli ograniczyć możliwość powstania oraz rozwoju pożaru, a także zapewni możliwe środki ratownicze w przypadku, gdy pożar istnieje.

6.2. Ogólne warunki bezpieczeństwa pożarowego.

Ogólne organizacyjne warunki zapewnienia bezpieczeństwa pożarowego polegają na:

- Umieszczeniu w miejscach ogólnodostępnych i widocznych wykazu telefonów alarmowych oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru,
- Oznakowaniu zgodnie z postanowieniami Polskich Norm:
 - a) dróg ewakuacyjnych,
 - b) usytuowania podręcznego sprzętu gaśniczego,
 - c) lokalizacji przeciwpożarowych wyłączników prądu elektrycznego i miejsc składowania materiałów pożarowo niebezpiecznych
- Umożliwienia dostępu do:
 - a) sprzętu pożarniczego,
 - b) urządzeń sterujących instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu,
 - c) wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego.

6.3. Zapewnienie warunków bezpiecznej ewakuacji.

W celu zapewnienia bezpiecznej ewakuacji ludzi w przypadku powstania pożaru w obiekcie zabrania się:

1. Składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji.
2. Ustawiania w drzwiach wyjściowych, korytarzach i przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację osób i mienia.

3. Zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie.
4. Uniemożliwiania lub ograniczanie dostępu do wyjść ewakuacyjnych.
5. Eksploatacji obiektów bez właściwego oznakowania dróg ewakuacyjnych zgodnie z postanowieniami Polskich Norm.

6.4. Zapewnienie właściwego stanu technicznego instalacji i urządzeń technicznych.

W celu zapewnienia właściwego, zgodnego z obowiązującymi przepisami, stanu technicznego instalacji i urządzeń technicznych należy:

- Instalacje i urządzenia techniczne:
 - a) wentylacyjne,
 - b) elektroenergetyczne,
 - c) gazowe,

użytkować i utrzymać w stanie zgodnym z warunkami technicznymi i wymaganiami ustalonymi przez producenta, a w szczególności należy poddawać je okresowym przeglądom i konserwacji oraz dokonywać niezbędnych, wymaganych przepisami szczegółowymi pomiarów:

 - rezystancji i izolacji przewodów roboczych instalacji energoelektrycznych,
 - rezystancji uziemienia
 - szczelności instalacji gazowej,
- nie dopuszczać do eksploatacji urządzeń i instalacji, których stan techniczny może przyczynić się do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania się ognia,
- elektryczne urządzenia grzewcze lub inne źródła wydzielania ciepła ustawić na podłożu niepalnym, z wyjątkiem urządzeń eksploatowanych zgodnie z warunkami technicznymi, określonymi przez producenta,
- na osłony punktów świetlnych stosować materiały niepalne lub trudno zapalne, jeżeli umieszczone są w odległości co najmniej 0,05 m od żarówki,

- oprawy oświetleniowe oraz osprzęt instalacji elektrycznych instalować na podłożu niepalnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
- zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych usuwać przynajmniej raz w roku, jeżeli większa częstotliwość nie wynika z warunków użytkowania.

VII. PRACE POŻAROWO NIEBEZPIECZNE

Prace pożarowo – niebezpieczne

W przypadku konieczności prowadzenia na terenie obiektu prac pożarowo – niebezpiecznych do obowiązków zarządzającego obiektem oraz wykonawcy prac należy:

1. Ocena zagrożenia pożarowego w rejonie, w którym prace będą wykonywane.
2. Ustalenie rodzaju przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu.
3. Wskazanie osób odpowiedzialnych za zabezpieczenie miejsca prac oraz zabezpieczenia miejsca prac po zakończeniu pracy.

Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej oraz rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów wprowadza się instrukcję zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo (stanowiącą ZAŁĄCZNIK do niniejszej instrukcji).

Ww. instrukcja ma na celu określenie obowiązków i odpowiedzialności pracowników za zapewnienie bezpieczeństwa pożarowego przy wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz określenie zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego.

Pod pojęciem prac niebezpiecznych pożarowo należy rozumieć wszelkie prace, nieprzewidziane w czasie normalnej eksploatacji obiektu lub wykonywane poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, takie jak:

1. Prace remontowo – budowlane związane z użyciem ognia otwartego, prowadzone wewnątrz obiektu i na przyległym do niego terenie, gdzie występują materiały palne oraz prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów palnych i wybuchowych.
2. Wszelkie prace remontowo – budowlane prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem.

Do pracy takich należy zaliczyć w szczególności:

- a) wszelkie prace z otwartym ogniem, podczas których występuje iskrzenie lub nagrzewanie np.:
 - spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
 - podgrzewanie instalacji, urządzeń z substancjami palnymi,
 - podgrzewanie lepiku i smoły;
- b) wszelkie prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów, przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe:
 - przygotowanie do stosowania gazów, pyłów i cieczy,
 - stosowanie tych pyłów i cieczy do malowania, lakierowania, klejenia, mycia i nasycenia,
 - suszenie materiałów i substancji palnych oraz usuwanie pozostałości ww. substancji ze stanowisk pracy.

Do przestrzegania postanowień Instrukcji zobowiązani są wszyscy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio w wykonywaniu prac pożarowo niebezpiecznych oraz pracownicy nadzorujący przebieg tych prac.

VIII. SZCZEGÓŁOWE PRZEPISY PORZĄDKOWE W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Z uwagi na charakter obiektu wprowadza się szczególne przepisy porządkowe w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

Na terenie obiektu w szczególności zabrania się:

1. Przechowywania cieczy palnych o temperaturze zapłonu poniżej 55 °C i mogących stwarzać zagrożenie wybuchem.

2. Palenia papierosów w miejscach do tego nieprzeznaczonych.
3. Składowania materiałów palnych, tkanin, papieru itp. na urządzeniach ogrzewczych.
4. Używania sprzętu pożarniczego do celów nie związanych z ochroną przeciwpożarową.
5. Utrudniania dostępu do sprzętu pożarniczego, wyłączników prądu i tablic rozdzielczych energii elektrycznej.
6. Pozostawiania bez nadzoru urządzeń elektrycznych (np. wentylatory, grzejniki itp.) nie wyłączonych z gniazd sieciowych.
7. Używania niezgodnie z instrukcją lub zasadami eksploatacji urządzeń elektrycznych i mechanicznych oraz naprawiania i przerabiania ww. urządzeń bez stosownych uprawnień i kwalifikacji.
8. Posługiwania się odbiornikami energii elektrycznej bez wyłączników termicznych (dot. urządzeń grzewczych) i wszelkiego rodzaju grzałkami nurkowymi.
9. Opuszczania pomieszczeń bez upewnienia się, że nie zachodzi obawa powstania pożaru.
10. Używania ognia otwartego w pomieszczeniach gdzie jest to zabronione.
11. Dokonywania innych czynności, które obniżyłyby stan bezpieczeństwa pożarowego lub mogłyby przyczynić się do powstania pożaru.

IX. ZASADY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POWSTANIA POŻARU LUB INNEGO ZAGROŻENIA

9.1. Zasady alarmowania w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia.

Każdy, kto zauważył pożar lub uzyskał informacje o pożarze (innym zagrożeniu) obowiązany jest zachować spokój, nie dopuszczać do paniki i natychmiast zaalarmować:

- Straż Pożarną (telefonicznie),
- Osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, narażone na jego skutki,
- Właściciela obiektu, zarządzającego obiektem.

Osoba powiadamiająca Straż Pożarną tel. **998** po uzyskaniu połączenia powinna wyraźnie podać:

- gdzie powstało zdarzenie – dokładny adres, nazwę obiektu, przeznaczenie pomieszczenia,
- co się pali lub jakie jest inne zagrożenie,
- czy istnieje zagrożenie ludzi,
- numer telefonu, z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA!

Należy odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie.

W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

➤ POGOTOWIE RATUNKOWE	TEL. 999
➤ POGOTOWIE POLICJI	TEL. 997
➤ POGOTOWIE ENERGETYCZNE	TEL. 991
➤ POGOTOWIE WOD – KAN	TEL. 994
➤ POGOTOWIE GAZOWE	TEL. 992
➤ C P R	TEL 112
➤ ADMINISTRATOR OBIEKTU	TEL

9.2. Zasady postępowania pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia.

1. Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy, w miarę możliwości przystąpić do akcji ratowniczo – gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się na terenie obiektu.
2. Do czasu przybycia straży pożarnej akcją ratowniczą kieruje zarządzający obiektem lub inna osoba do tego wyznaczona i przygotowana. Każdy powinien podporządkować się poleceniom kierującego akcją ratowniczą.
3. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczej powinna pamiętać, że:
 - a) w pierwszej kolejności ratuje się życie ludzkie,

- b) należy przeciwdziałać panice, wzywając do zachowania spokoju i informując o drogach ewakuacji oraz rozstaczać opiekę nad potrzebującymi pomocy,
- c) wchodząc do pomieszczeń i stref zadymionych przyjmować pozycję pochyloną (jak najniżej podłogi) oraz zabezpieczyć drogi oddechowe prostymi środkami (np. wilgotną chustką),
- d) należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń i stref objętych pożarem (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem),
- e) zakręcić główny zawór gazu instalacji gazowej,
- f) nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
- g) przy otwieraniu drzwi do pomieszczeń zagrożonych należy chować się poza ich ościeżnicę, od strony klamki.

Wszyscy pracownicy i inne osoby przebywające na terenie obiektu z chwilą przybycia jednostki straży pożarnej, zobowiązani są do podporządkowania się poleceniom wydawanym przez dowódcę tej jednostki.

9.3. Zabezpieczenie pogorzeliska.

W przypadku powstania pożaru zarządzający obiektem (wójt) lub jego przedstawiciel jest odpowiedzialny za:

1. zabezpieczenie miejsca pożaru i wystawienie posterunku pogorzeliskowego w celu zapobieżenia powstania pożaru wtórnego,
2. przystąpienie do porządkowania pogorzeliska po zakończeniu działalności komisji powołanej dla ustalenia okoliczności i przyczyn powstania i rozprzestrzeniania się pożaru.

X. SZKOLENIE PRZECIWOPOŻAROWE PRACOWNIKÓW

Celem szkoleń przeciwpożarowych jest zapoznanie pracowników z postanowieniami obowiązujących przepisów w zakresie ochrony przeciwpożarowej oraz niniejszą „Instrukcją Bezpieczeństwa Pożarowego” a w szczególności:

- a) zagrożeniem pożarowym występującym w obiekcie,
- b) przyczynami powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów,
- c) sposobem eliminacji zagrożenia pożarowego,
- d) przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej,
- e) zasadami postępowania w przypadku powstania pożaru,
- f) zasadami obsługi sprzętu przeciwpożarowego,
- g) warunkami prowadzenia bezpiecznej ewakuacji osób i mienia.

Szkoleniem przeciwpożarowym powinni zostać objęci wszyscy pracownicy, a udział w nim jest obowiązkowy.

Osoba przeprowadzająca szkolenie zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 grudnia 1998 r. w sprawie wymagań w zakresie kwalifikacji zawodowych oraz dotyczących warunków fizycznych i psychicznych osób zatrudnionych w jednostkach ochrony przeciwpożarowej, a także w zakresie kwalifikacji zawodowych innych osób wykonujących czynności z zakresu ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 159, poz. 1050) powinna mieć odpowiednie uprawnienia (oficer lub aspirant pożarnictwa bądź też osoba mająca wykształcenie średnie i ukończony kurs dla prowadzących sprawy ochrony przeciwpożarowej, prowadzony przez szkoły i ośrodki szkolenia Państwowej Straży Pożarnej).

Ustalenia dodatkowe.

- A) Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być wprowadzona w życie zarządzeniem wewnętrznym.
- B) Zapoznanie się z Instrukcją przez pracowników może być potwierdzone oświadczeniem, które należy załączyć do akt osobowych.

- C) Wyciągi z Instrukcji odnośnie postępowania na wypadek powstania pożaru i prowadzenia ewakuacji należy umieścić w miejscach przebywania osób, dla których są przeznaczone.
- D) Ustalenia organizacyjne zawarte w Instrukcji, w szczególności dotyczące zasad zapewnienia bezpieczeństwa pod względem pożarowym i odpowiedzialności za utrzymanie właściwych warunków ochrony przeciwpożarowej oraz w czasie prowadzenia prac remontowych, powinny znaleźć odzwierciedlenie w zawieranych umowach.

XI. WYMAGANIA DLA UTRZYMANIA WŁAŚCIWEGO STANU BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

W celu utrzymania należytego stanu bezpieczeństwa pożarowego w obiekcie należy:

1. W zakresie organizacyjnym:

- a) umieścić w widocznych miejscach instrukcje postępowania na wypadek powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia oraz wykazy numerów alarmowych,
- b) prace niebezpieczne pożarowo prowadzić zgodnie z zasadami określonymi w instrukcji zabezpieczenia prac pożarowo – niebezpiecznych, która stanowi załącznik do niniejszego opracowania.

2. W zakresie wyposażenia w sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe:

- a) utrzymywać podręczny sprzęt gaśniczy w ciągłej sprawności technicznej poprzez wykonywanie okresowej konserwacji (nie rzadziej niż raz do roku),
- b) czuwać nad prawidłowym rozmieszczeniem podręcznego sprzętu gaśniczego.

3. W zakresie instalacyjnym:

- a) nie rzadziej niż raz na 5 lat dokonywać pomiarów rezystancji instalacji przewodów roboczych instalacji elektrycznej,
- b) nie rzadziej niż raz na 5 lat dokonywać przeglądów urządzeń oświetlenia elektrycznego (podstawowego),

- c) nie rzadziej niż raz na 5 lat przeprowadzać badania okresowe instalacji odgromowej (ogłędziny części nadziemnej, sprawdzenie ciągłości połączeń części nadziemnej, pomiar rezystancji uziemienia, sprawdzenie stanu uziomów po ich odkopaniu),
- d) nie rzadziej niż raz na rok dokonywać przeglądu instalacji gazowej oraz przewodów kominowych (wentylacyjnych).

Z powyższych czynności przeglądowych powinny być sporządzone protokoły przez osoby posiadające stosowne uprawnienia.

KARTY KWALIFIKACYJNE

WYMAGANIA W ZAKRESIE DOKUMENTACJI DLA OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

W trakcie czynności kontrolno-rozpoznawczych należy przedstawić następujące protokoły z pomiarów, badań i konserwacji:

1. rezystancji izolacji przewodów roboczych instalacji elektrycznej

- TERMIN PRZEGLĄDU - **nie rzadziej niż co 5 lat.**

2. przewodów kominowych (wentylacyjnych)

- TERMIN PRZEGLĄDU - **nie rzadziej niż raz w roku.**

3. instalacji gazowej (szczelność)

- TERMIN PRZEGLĄDU - **nie rzadziej niż raz w roku.**

4. instalacji piorunochronnej

- TERMIN PRZEGLĄDU - **nie rzadziej niż co 5 lat.**

5. hydrantów wewnętrznych i gaśnic

- TERMIN PRZEGLĄDU - **nie rzadziej niż raz w roku.**

6. instalacji oświetlenia ewakuacyjnego

- TERMIN PRZEGLĄDU - **nie rzadziej niż raz w roku**

Ponadto należy przedłożyć:

1. Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego

2. W przypadku występowania w obiekcie palnych elementów wystroju wnętrz - protokół z ich zabezpieczenia ogniochronnego lub atest potwierdzający stopień palności

XII. ZASADY ROZMIESZCZANIA ZNAKÓW EWAKUACYJNYCH

Znaki ewakuacyjne przedstawione w Polskiej Normie stosuje się jako oznakowanie dróg i czynności związanych z ewakuacją zarówno w systemach fotoluminescencyjnych jak i elektrycznych.

Polskie prawodawstwo nie zawiera przepisów, które w sposób wyczerpujący określałyby zasady rozmieszczania znaków ewakuacyjnych.

Znaki powinny być rozmieszczone w ten sposób, aby w sytuacji zagrożenia dostarczyć osobie ewakuowanej takie informacje, które spowodują wybór odpowiedniej drogi ucieczki zgonie z przyjętą koncepcją ewakuacji. Prawidłowe oznakowanie dróg ewakuacyjnych ma szczególne znaczenie w budynkach o skomplikowanej zabudowie oraz w miejscach, z których prowadzi więcej niż jedna droga ewakuacyjna.

Zasada rozmieszczenia znaków ewakuacyjnych mówiąca o ciągłości dostarczania informacji osobie ewakuowanej brzmi następująco: „z każdego miejsca na drodze ewakuacyjnej, w którym może pojawić się wątpliwość, co do kierunku ewakuacji, powinien być widoczny znak ewakuacyjny”.

Podczas rozmieszczania znaków ewakuacyjnych wykonanych zgodnie z Polską Normą na materiale fotoluminescencyjnym należy zwracać szczególną uwagę na ich usytuowanie w stosunku do źródeł światła w celu zapewnienia ich dostatecznej luminacji.

Znaki ewakuacyjne powinny być tak rozmieszczone, aby znajdowały się prostopadle do kierunku ruchu osób ewakuowanych. Znaki znajdujące się na ścianie prostego korytarza są pomocne jedynie dla osób dochodzących do niego pod kątem prostym, dla osób wychodzących z innych pomieszczeń przylegających do tego korytarza.

Znaki te umieszcza się na ścianach na wysokości normalnej linii środkowej widzenia około 150 cm, w miarę możliwości prostopadle do kierunku ruchu ewakuowanych ludzi.

XIII. ZASADY ROZMIESZCZANIA ZNAKÓW OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109 z 2010 r. poz. 719) właściciel lub użytkownik budynku zobowiązany jest do oznakowania zgodnie z Polskimi Normami (PN-92/N-01256/01 Znaki bezpieczeństwa, Ochrona przeciwpożarowa; PN-N-01256-4 Znaki bezpieczeństwa, Techniczne środki zabezpieczeń):

- miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych,
- elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,
- lokalizacji przeciwpożarowych wyłączników prądu, głównych zaworów gazu oraz materiałów niebezpiecznych pożarowo, miejsc lokalizacji podręcznego sprzętu gaśniczego.

ZAŁĄCZNIK NR 1.

INSTRUKCJA ZABEZPIECZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Organizacja prac niebezpiecznych pożarowo.

Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenie obiektu pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po zakończeniu prac.

Wymagania, o których mowa poniżej ustalane są komisyjnie każdorazowo przed rozpoczęciem prac, w oparciu o postanowienia niniejszej instrukcji oraz przepisów szczegółowych obowiązujących w przedmiotowej sprawie.

Skład osobowy komisji stanowią:

- a) Przewodniczący Komisji – osoba pisemnie upoważniona przez administratora,
- b) Członkowie komisji:
 - osoba prowadząca sprawę ochrony przeciwpożarowej
 - kierownik grupy / firmy wykonującej prace,
 - bezpośredni użytkownik pomieszczenia, w którym prace są prowadzone.

Komisja ze swoich prac sporządza „Protokół zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo” wg wzoru podanego w załączeniu.

Po uzyskaniu pisemnego potwierdzenia o:

- a) zakończeniu prac przygotowawczych od wykonawcy robót,
 - b) pozytywnym wyniku kontroli bezpieczeństwa pożarowego w rejonie wykonywanych prac od osoby lub osób wyznaczonych w protokole, Przewodniczący dokonuje odbioru robót, po czym kwituje to odpowiednim wpisem w zezwoleniu, o którym mowa powyżej.
- Do obowiązków Przewodniczącego należy zorganizowanie i zapewnienie dozoru rejonu prac po ich zakończeniu, zgodnie z ustaleniami zawartymi w „Protokole zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo”.

Zabezpieczenie i dozór miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo po ich zakończeniu należy powierzyć osobom posiadającym do tego

odpowiednie przygotowanie. Po zakończeniu prac całość dokumentacji przechowuje Przewodniczący Komisji.

2. Wytyczne prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

Przygotowanie budynku, pomieszczeń i rejonu do prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo polega na:

- 1) Oczyszczeniu pomieszczenia lub miejsc, gdzie będą wykonywane prace z wszelkich palnych materiałów i zanieczyszczeń.
- 2) Odsunięciu na bezpieczną odległość od miejsca prowadzenia prac wszelkich przedmiotów palnych lub niepalnych w opakowaniach palnych.
- 3) Zabezpieczeniu przed działaniem odprysków spawalniczych wszelkich materiałów i urządzeń palnych, których odsunięcie na bezpieczną odległość nie jest możliwe, przez osłonięcie ich np. kocami z tkaniny szklanej itp.
- 4) Sprawdzeniu czy znajdujące się w sąsiednich pomieszczeniach materiały lub przedmioty podatne na zapalenie na skutek przewodnictwa cieplnego bądź rozprysków spawalniczych nie wymagają zastosowania lokalnych zabezpieczeń.
- 5) Uszczelnianiu materiałami niepalnymi wszelkich przelotowych otworów instalacyjnych, kablowych, wentylacyjnych itp. znajdujących się w pobliżu prowadzenia prac.
- 6) Zabezpieczeniu przed rozpryskami spawalniczymi lub uszkodzeniami mechanicznymi kabli, przewodów elektrycznych, gazowych oraz instalacyjnych z palną izolacją, o ile znajdują się w zasięgu zagrożenia spowodowanego pracami niebezpiecznymi pożarowo.
- 7) Sprawdzeniu, czy w miejscu planowanych prac nie prowadzono tego dnia prac malarskich lub innych przy użyciu substancji łatwopalnych.
- 8) Przygotowaniu w miejscu wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo m.in.:
 - napełnionych wodą metalowych pojemników na rozgrzane odpadki drutu spawalniczego, elektrod itp.,
 - materiałów osłonowych izolacyjnych niezbędnych do zabezpieczenia toku prac,
 - niezbędnego sprzętu pomiarowego np. do pomiaru stężeń par i gazów palnych w rejonie prowadzenia prac,
 - podręcznego sprzętu gaśniczego.

9) Zapewnieniu stałej drożności przejść i wyjść ewakuacyjnych z miejsca prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo.

Przy wykonywaniu prac niebezpiecznych pożarowo przy użyciu cieczy, gazów i pyłów mogących tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe należy przestrzegać następujących zasad:

- 1) Na stanowiskach pracy mogą znajdować się stosowne tam ciecze, gazy i pyły palne w ilości niezbędnej do prowadzenia prac z zapasem umożliwiającym utrzymanie ciągłości pracy danej zmiany.
- 2) Zapas substancji znajdującej się na stanowisku pracy powinien być przechowywany w niepalnych (lub innych dopuszczalnych), nietłukących się i szczelnych opakowaniach, ustawionych, co najmniej w odległości 1 m od źródeł wydzielania ciepła.
- 3) Zabronione jest pozostawianie i przechowywanie zbędnych materiałów palnych i przedmiotów nie wykorzystywanych do wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo, opróżnionych opakowań itp.
- 4) Po zakończeniu prac wszystkie naczynia i pojemniki należy szczelnie zamknąć lub zabezpieczyć w inny sposób przed emisją do otoczenia znajdujących się w nich substancji tworzących z powietrzem mieszaniny wybuchowe.
- 5) Należy na bieżąco usuwać w miarę gromadzenia się wszelkiego rodzaju odpady związane z prowadzeniem prac (np. resztki cieczy palnych, zużyte szmaty i czyściwo, wióry, trociny), składować je w przeznaczonych do tego celu pojemnikach i wynosić na zewnątrz obiektu w wyznaczone miejsca.
- 6) We wszystkich pomieszczeniach (strefach), w których do prowadzenia prac używane są lub przechowywane ciecze, gazy i pyły mogące tworzyć z powietrzem mieszaniny wybuchowe, zabronione jest stosowanie otwartego ognia, palenie tytoniu oraz używanie narzędzi i innych przedmiotów mogących powodować iskrzenie.
- 7) Zabrania się prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo z użyciem otwartego ognia oraz eksploatacji urządzeń elektrycznych bez stosownych atestów w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów. Prace te mogą być prowadzone wyłącznie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w pomieszczeniach nie przekracza 10 % ich dolnej granicy wybuchowości.

- 8) Podgrzewanie substancji niebezpiecznych pożarowo w naczyniach i urządzeniach do tego celu nie przeznaczonych jest zabronione.
- 9) Miejsca wykonywania prac niebezpiecznych należy wyposażać w podręczny sprzęt gaśniczy w ilości i rodzaju umożliwiającym likwidację wszystkich źródeł pożaru.

Po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo w pomieszczeniu i w pomieszczeniach sąsiednich należy przeprowadzić dokładną kontrolę, mającą na celu stwierdzenie, czy nie pozostawiono tłących się lub żarzących cząstek w rejonie prowadzenia prac i czy nie występują jakiegokolwiek objawy pożaru oraz czy sprzęt (np. spawalniczy) został demontowany, odłączony od źródeł zasilania i należyście zabezpieczony przed dostępem osób postronnych. Kontrolę taką należy ponowić po upływie 4 godzin, a następnie 8 godzin, licząc od czasu zakończenia prac niebezpiecznych pożarowo (czasookres i ilość kontroli ustala komisja w protokole zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo, w zależności od stopnia zagrożenia).

Prace niebezpieczne pożarowo powinny być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje, zaś sprzęt używany do wykonywania tych prac powinien być sprawny technicznie i zabezpieczony przed możliwością wywołania pożaru.

Butle ze sprężonymi gazami mogą znajdować się na terenie obiektu wyłącznie w okresie prac i pod stałym nadzorem.

W przypadku prowadzenia prac spawalniczych na wysokości, butli z gazem nie należy ustawiać w rejonie bezpośredniego oddziaływania spadających rozprysków spawalniczych.

3. Zakres obowiązków osób związanych z pracami niebezpiecznymi pożarowo.

Osoba, która otrzymała pisemnie upoważnienie do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo powinna w szczególności:

- 1) Znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników.
- 2) Dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu budowy lub stanowisk, przewidziane w protokole zabezpieczenia prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie.

- 3) Sprawdzić zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydać polecenia gwarantujące natychmiastowe usunięcie stwierdzonych niedociągnięć.
- 4) Wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości.
- 5) Brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub terenu po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.

Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:

- 1) Sprawdzenie czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należyście zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru.
- 2) Znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru.
- 3) Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia, przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo.
- 4) Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego.
- 5) Rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem prac.
- 6) Przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenienie się pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu.
- 7) Meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia ugaszonego w czasie wykonywania prac i czynności pożarowo niebezpiecznych.
- 8) Dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia w celu stwierdzenia, czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru.
- 9) Wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

ZAŁĄCZNIK NR 2.

PROTOKÓŁ NR

ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC

NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Nazwa i określenie pomieszczenia – stanowiska, w którym przewiduje się wykonywanie prac:

.....
.....
.....

2. Charakterystyka technologiczna przewidzianych do realizacji prac:

.....
.....
.....

3. Charakterystyka zagrożenia pożarowego, zagrożenia wybuchem oraz właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu lub w rejonie przewidzianych prac:

.....
.....
.....

4. Rodzaje elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac:

.....
.....

5. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia na okres wykonywania prac:

.....
.....
.....
.....

6. Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac:

.....
.....
.....
.....

7. Środki i sposób alarmowania straży pożarnej oraz współpracowników w razie zaistnienia pożaru:

.....
.....
.....

8. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywanych prac:

.....
.....
.....

9. Osoba(y) odpowiedzialna(e) za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:

.....
.....
.....

10. Osoby zobowiązane do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu (określenie ilości i częstotliwości kontroli):

.....
.....

PODPISY CZŁONKÓW KOMISJI

(imię, nazwisko, zajmowane stanowisko)

.....
.....
.....
.....

ZAŁĄCZNIK NR 3.

OŚWIADCZENIE DOTYCZĄCE PROWADZENIA PRAC POŻAROWO NIEBEZPIECZNYCH

Oświadczam, że zobowiązuję się do przestrzegania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych w zakresie prowadzenia prac niebezpiecznych pożarowo oraz do usuwania stwierdzonych zagrożeń pożarowych.

.....

/podpis/

INSTRUKCJA POSTĘPOWNIA NA WYPADEK POŻARU

I. ALARMOWANIE.

Kto zauważył pożar lub uzyskał informacje o pożarze lub innym zagrożeniu zobowiązany jest niezwłocznie:

1. Zaalarmować:

- Osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, narażone na jego skutki,
- Kierownictwo ,
- Straż pożarną, tel. **998**

2. Zachować spokój – nie dopuścić do powstania paniki.

3. Po uzyskaniu połączenia ze strażą pożarną należy wyraźnie podać:

- a) gdzie powstało zagrożenie, dokładny adres, nazwę obiektu, przeznaczenie pomieszczenia,
- b) co się pali lub jakie są inne zagrożenia,
- c) czy istnieje zagrożenie dla życia ludzi,
- d) numer telefonu, z którego się mówi oraz swoje imię i nazwisko.

UWAGA:

Odłożyć słuchawkę dopiero po otrzymaniu odpowiedzi, że straż pożarna przyjęła zgłoszenie. Odczekać chwilę przy telefonie na ewentualne sprawdzenie zgłoszenia.

4. W razie potrzeby (nieszczęśliwy wypadek lub awaria) alarmować:

POGOTOWIE RATUNKOWE	TEL. 999
POGOTOWIE POLICJI	TEL. 997
POGOTOWIE ENERGETYCZNE	TEL. 991
POGOTOWIE GAZOWE	TEL. 992
POGOTOWIE WOD – KAN	TEL. 994
CENTRUM POWIAD. RATUNKOWEGO	TEL. 112

II. AKCJA RATOWNICZO – GAŚNICZA.

1. Równocześnie z alarmowaniem straży pożarnej należy w miarę możliwości przystąpić do akcji ratowniczo – gaśniczej przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego znajdującego się w pobliżu.
2. Do przybycia straży pożarnej akcją ratowniczą kieruje dyrektor lub inna osoba do tego przygotowana.

3. Każda osoba przystępująca do akcji ratowniczo - gaśniczej powinna pamiętać, że:
- a) w pierwszej kolejności ratuje się życie ludzkie,
 - b) należy przeciwdziałać panice, wzywając do zachowania spokoju i informując o drogach ewakuacji oraz rozstracać opiekę nad potrzebującymi pomocy,
 - c) wchodząc do pomieszczeń i stref zadymionych przyjmować pozycję pochyloną (jak najniżej podłogi) oraz zabezpieczyć drogi oddechowe prostymi środkami (np. wilgotną chustką),
 - d) należy wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do pomieszczeń i stref objętych pożarem (nie wolno gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem),
 - e) należy usuwać z zasięgu ognia wszelkie materiały palne, wybuchowe oraz toksyczne,
 - f) nie należy otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien w pomieszczeniach, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
 - g) przy otwieraniu drzwi do pomieszczeń zagrożonych należy chować się poza ich ościeżnicę, od strony klamki.
 - h) opuścić obiekt wskazanymi drogami i kierunkami ewakuacji oraz wyjściami ewakuacyjnymi wskazanymi przez kierujących ewakuacją lub zgodnie z istniejącym oznakowaniem,
 - i) ewentualnie udzielić pomocy innym potrzebującym osobom.

III. UWAGI KOŃCOWE.

1. *Na podstawie art. 9 z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. Nr 81, poz. 351) każdy: „kto zauważy pożar, klęskę żywiołową lub inne miejscowe zagrożenie, obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić osoby znajdujące się w strefie zagrożenia oraz jednostkę ochrony przeciwpożarowej, bądź policję...”.*
2. Instrukcja niniejsza obowiązuje wszystkie osoby przebywające na terenie obiektu.

Oświadczam, że zapoznałem się z treścią niniejszej instrukcji.

Lp.	Imię i nazwisko pracownika	Podpis
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		
24.		
25.		